

ולסוב, אנדרי (1946-1900)

(Andrei Vlasov). איש-צבא סובייטי שהפך למשתף-פעולה עם הגרמנים. ו' נולד בכפר במחוז ניז'ני-נובגורוד (Nizhni-Novgorod). במלחמת האזרחים (1920-1917) הצטרף לצבא האדום ואחר-כך שירת בו שירות קבע. בראשית שנות ה-30 הצטרף למפלגה הקומוניסטית ובשנים 1938/39 היה יועץ צבאי לצ'ינג (ג'יאנג)-קאי-שק בסין. ב-1940 פקד על אחת הדיוויזיות המעולות במחוז הצבאי של קייב, והועלה לדרגת אלוף (גנרל-מאיוור). אחרי פלישת הגרמנים לברית-המועצות ביוני 1941 פקד ו' על הארמייה ה-34 שהגנה על קייב, ואחר-כך על הארמייה ה-20 שהגנה על מוסקוה, הועלה לדרגת רב-אלוף (גנרל-לויטננט) ועוטר ב'אות לנין' ו'אות הדגל האדום'. באביב 1942 מונה ו' למפקד ארמיית המחץ השנייה בחזית וולחוב (Volkhov). שם כותר עם חייליו בידי הגרמנים, ניסה לפרוץ את טבעת המצור, אך ב-13 ביולי 1942 נפל בשבי.

ו' הובא למחנה שבויים של קצינים בכירים סובייטים שהיה ליד המטה הקדמי של חיל היבשה הגרמני (Okh-Oberkommando Des Heeres). בעקבות שיחות עם מפקדים בכירים מהמודיעין הגרמני, הסכים ו' לשתף פעולה עם הגרמנים נגד המשטר הסובייטי. הוא הועבר למדור התעמולה של המטכ"ל בברלין (OKW-Oberkommando Der Wehrmacht), ובחודש ספטמבר 1942 פירסם שלושה כרוזים, שבשניים מהם האשים את סטלין ומשטר במפלות הצבאיות, וכן את 'הקפיטליסטים היהודים', את 'העיתונות היהודית' ואת 'הדיקטטורה הבולשוויסטית-היהודית הסטלינית'. הוא קרא לחיילי הצבא האדום לערוק. בכרוז השלישי הציג ו' ב-13 נקודות את צורת המשטר שהוא מבקש להקים ברוסיה. בכרוז ההוא עמד לתמוך בגוף ציבורי רוסי, 'ועד סמולנסק', שמפקדת 'קבוצות-הארמיות-מרכז' עסקה בארגונו, ו' היה אמור לעמוד בראשו. על-פי הוראתו של היטלר בוטלו ההכנות להקמת הוועד, והפירור הורה שיש לנצל את ו' למטרות תעמולה בלבד.

מנובמבר 1942 ועד חורף 1944 היה ו' פעיל בהכנת תועמלנים אנטי-סובייטיים במחנה דבנדורף (Dabendorf) שלייד ברלין, ובכתיבת תזכירים על תנועתו האנטי-סובייטית. התועמלנים ההם נועדו לעודד במחנות שבויים התנדבות לאוסטבטליונים, ובאזורי החזית – לעודד עריקה משורות הצבא האדום. הורמכט צייד כמה אוסטבטליונים בתג-שרוול ROA, ראשי-תיבות של 'צבא השחרור הרוסי' (Russkaya Osvoboditelnaya Armia), ולחיילים המשרתים בהם, ואחר-כך גם לאחרים מבין השבויים הסובייטים, הודבק הכינוי 'ולסובצים'. למעשה לא היה זה צבא, שכן לא היה לו פיקוד אחיד, ו' לא פקד עליו.

רק ב-16 בספטמבר 1944, אחרי פגישתו עם הינריך הימלר, הותר לו' להקים את 'הוועד לשחרור עמי רוסיה' (Konr-Komitet Osvobozhdeniya Narodov Rosili), והוועד הוכר כנציגות רשמית, וכן הורשה לו' להקים את 'צבא השחרור הרוסי'. ו' הועמד בראש ה'וועד'

ובראש ה'צבא'. כמה מהמיעוטים של ברית-המועצות, ובעיקר האוקראינים, סירבו להצטרף ל'וועד' ול'צבא השחרור' וזכו מהגרמנים למוסדות משלהם. ב-14 בנובמבר 1944 התכנס ה'וועד' של ו' בפראג, ושם נתקבלה חגיגת 'הצהרת פראג' ובה העקרונות המדיניים של תנועת ו' ומבנה המשטר העתידי, שעמד להיות מעין תערובת של סוציאליזם ריכוזי וקפיטליזם.

ב-15 במאי 1945 הוסגר ו' ואנשי מטה לסובייטים. ב-1 באוגוסט 1946 הודיע רדיו מוסקווה שו' וחבריו נשפטו, נידונו למוות ונתלו.